

ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ

KRUIEMELDIEF/CRUMB

Ως παιδί, ένιωθες μερικές φορές ότι σε παρασύρουν σε μια ιστορία που δεν ήταν εντελώς δική σου;

Eljadid: «Η αδερφή μου και εγώ μεγαλώσαμε σε αυτό, οπότε για εμάς ήταν μια φυσιολογική κατάσταση.

Μα φυσικά, όταν είσαι στην πύλη του σχολείου και βλέπεις τα παιδιά να καλωσορίζονται από τους γονείς τους με πολύ ενθουσιώδη τρόπο ενώ η μαμά σου στέκεται εκεί πολύ αδύναμα, παίρνεις γρήγορα την ιδέα ότι τα πράγματα δεν είναι καλά. Μετά, λίγο αργότερα, όταν εσύ είναι οκτώ ή δέκα, όταν όλο και περισσότερο σας λένε ότι ορισμένα πράγματα δεν μπορούν να γίνουν επειδή δεν υπάρχουν χρήματα για αυτά, αρχίζεις να νιώθεις όλο και πιο ανώμαλη. Έπειτα, ως έφηβος, αρχίζεις να αντιστέκεσαι στην κατάσταση και να θυμώνεις, και μετά εσύ προχωράς στην αποδοχή." Σου άξιζε να γίνεις ενήλικας πολύ νωρίς; Eljadid: «Περπατούσα συνεχώς πάνω σε τσόφλια αυγών στο σπίτι και πάντα προσπαθούσα με τον καλύτερο μου εαυτό να μην πω τίποτα προκλητικό. Έπρεπε να βάζω την άρρωστη μητέρα μου στο κρεβάτι μερικές φορές, ενώ ως παιδί θα περίμενες το αντίθετο. Και μετά άρχισα να νιώθω ότι δεν ήταν σωστό να αναγκάζομαι να αναλαμβάνω τον ρόλο του γονέα σε τόσο μικρή ηλικία και να αναγκάζομαι να είμαι συναισθηματικά ενήλικη πολύ νωρίς».

«Γιατί δεν ήταν αρκετό το να την αγαπώ για να την κάνω να αγαπήσει και τον εαυτό της;» γράφετε. Αυτή είναι η ουσία του βιβλίου; Eljadid: "Σίγουρα, αν δεν είχα την αδερφή μου, θα μπορούσα να είχα γίνει ένας διαφορετικός και πιο σκληρός άνθρωπος. Μάθαμε να αγαπάμε ο ένας τον άλλον. Γίναμε ο ένας του άλλου

γονείς. Οι ξένοι μπορούσαν να δείξουν κατανόηση, αλλά μόνο εμείς οι δυο μπορούσαμε να την κατανοήσουμε πραγματικά. Η μητέρα μου πράγματι δεν μπορούσε να δώσει αγάπη. Ήταν πολύ πικρή εξαιτίας του πόνου και της ζωής της. Εξωτερίκευε αυτή την πικρία στα δύο πιο κοντινά της άτομα, που ήταν η αδερφή μου κι εγώ. Αλλά κατά πόσο έφταιγε αυτή; Μεγάλωσε μέσα στη φτώχεια, πέρασε δύσκολα παιδικά χρόνια και στη συνέχεια έφυγε για γάμο και παιδιά, και ακολούθησε διαζύγιο. Πώς θα

μπορούσα να την κατηγορήσω που αγωνίστηκε να δώσει αγάπη αν δεν είχε μάθει ποτέ πώς να το κάνει, όντας σε κατάσταση συνεχούς επιβίωσης; Παλιά δεν το έβλεπα και θύμωνα. Σήμερα αυτός ο θυμός έχει δώσει τη θέση του στην κατανόηση».

Η Hind Eljadid σκέφτεται την παιδική της ηλικία, την ισχυρή και όμως αδύναμη (επειδή άρρωστη) μητέρα της, τον επιθετικό Μαροκινό πατριό της που στην αρχή δείχνει στοργή και μπορεί να μαγειρεύει, αλλά στη συνέχεια εγκαταλείπει την οικογένεια αλλά συνεχίζει να αφήνει το σημάδι του στην Hind (α βρυχηθμός που εισβάλλει στο κατάστημα και τον παίρνει με χειροπέδες από την αστυνομία) και η αδερφή της με την οποία έχει ιδιαίτερη σχέση αγάπης και κατανόησης. (η οποία σχεδίασε επίσης τις εικόνες σε αυτό το βιβλίο.)

Όπως καταλαβαίνετε από τα ονόματα, είναι «ιθαγενείς», κάτι που ωστόσο αφήνει το στίγμα του στην οικογένεια. Η μητέρα πάσχει από μια ανεξέλεγκτη ασθένεια, η αιτία της οποίας προφανώς δεν μπορεί να βρεθεί. Αυτό σημαίνει ότι αργά αλλά σταθερά επιδεινώνεται και η φροντίδα που χρειάζεται σταδιακά μεταφέρεται στα παιδιά. Για παράδειγμα, στην ηλικία των εννέα ετών, η Hind θα κάνει μπάνιο και θα πλύνει τη μητέρα της και θα τη βοηθήσει να κοιμηθεί μαζί της.

Αυτό το σημαντικό και από πολλές απόψεις καθοριστικό κομμάτι της ζωής τους, αφηγείται ο συγγραφέας. Ωστόσο, όχι «μόνο» χρονολογικά και σε μορφή ιστορίας. Δύσκολα μπορείς να το πεις μυθιστόρημα ή νουβέλα ή ποιητική ιστορία. Σε 20 (κύρια) μέρη ανακαλύπτεις όντως κάθε λογής πράγματα και βιώνεις -ενίοτε πολύ έντονα- τα γεγονότα και συμπάσχεις με τη δύσκολη ζωή τους. Αλλά αυτά τα σωματίδια είναι γραμμένα με αυθεντικό τρόπο, φτιαγμένα με σύντομες προτάσεις που κοιτάζουν τριγύρω και βλέπουν ξανά και ξανά την επόμενη εικόνα, προσκρούουν σε μια ξαφνική ιδέα, ένα επόμενο συναίσθημα, ένα επόμενο κομμάτι μνήμης από εκείνον τον κόσμο του "μια φορά κι έναν χρόνο» που μερικές φορές μοιάζει σχεδόν φανταστικό - αλλά με μια τραχιά, σκληρή φαντασίωση, σταθερά αγκυροβολημένη σε έναν ζοφερό, βλαβερό, απειλητικό, σκληρό κόσμο. Ωστόσο, σε αυτές τις εικόνες υπάρχει ένα διστακτικό, παιδικό θαύμα, με την έκπληξη της ανακάλυψης, όχι όμως όπως στα παραμύθια, αλλά μάλλον όπως σε αναμνήσεις ενηλίκων που μιλούν επίσης για νεύρα, πονοκεφάλους, βρεγμένα χέρια, πόνο, θυμό, γκρίζα χρώματα. Και πάλι, υπάρχουν μερικές σελίδες ποίησης ή ένα πλάγιο, ένα μεγάλο ποίημα «δύο λέξεων» για έναν νεαρό που απειλεί, χτυπάει, υποτάσσει, βιάζει το άτομο «εγώ» (Χίντ) («κάνει το σώμα

μου το σώμα του») και «συνηθισμένοι», πιασάρικοι χαρακτηρισμοί που έχουν να κάνουν κυρίως με τη βία. Το σύνολο έγινε έτσι ένα συνονθύλευμα, ραμμένο με πολύχρωμα, αντίθετα μπαλώματα και εξελίσσεται σχεδόν ανεπαίσθητα προς ένα πιο κλασικό (αλλά και λιγότερο ενδιαφέρον και δυνατό) αφηγηματικό τέλος. Οι αδερφές είναι πολύ διαφορετικές. Η Word artist Hind είναι συγγραφέας, με τατουάζ και τρυπήματα, και μια λεσβία μαμά τριών παιδιών. Η εικονογράφος Zahra, με μαντίλα, είναι μια βαθιά θρησκευόμενη μουσουλμάνα και μαμά δύο παιδιών. Το Hind Eljadid το γνωρίζουμε από τη βραβευμένη ποίηση σλαμ και κάθε είδους παραστάσεις όλων των ειδών.

Της αρέσει να βρίσκεται στη σκηνή. Η Zahra Eljadid, είναι κοινωνικοπολιτισμική εργαζόμενη στο Noem (η Ένωση για την Ανάπτυξη και τη Χειραφέτηση των Μουσουλμάνων) και επίσης εικονογράφος και ζωγράφος. Δεν της αρέσει να βρίσκεται στη σκηνή. "Η Zahra κι εγώ μεγαλώσαμε σε ένα μικροσκοπικό διαμέρισμα σε ένα κοινωνικό τετράγωνο στο den Dam, μια μειονεκτική γειτονιά με πολλή φτώχεια στην Αμβέρσα. Τα τελευταία χρόνια η γειτονιά έχει γίνει πιο όμορφη και ακριβότερη, αλλά υπάρχουν ακόμα άνθρωποι που ζουν σε αυτά τα ίδια κοινωνικά μπλοκ, με τις ίδιες ανησυχίες και προβλήματα», είπαν οι αδερφές σε συνέντευξή τους στην εφημερίδα Gazet van Antwerpen.

Στο Kruimeldief, ένα συγκινητικό και τρυφερό βιβλίο γεμάτο αναμνήσεις από εκείνα τα δύσκολα χρόνια, οι αδερφές επεξεργάζονται την απώλεια της μητέρας τους. Οι λέξεις είναι συναρπαστικές, οι ζωγραφιές συγκινητικές. Είναι πραγματικά ένα βιβλίο που μπαίνει κάτω από το δέρμα σας. «Όταν ήμουν μικρό παιδί, η μητέρα μου δεν μπορούσε να αντισταθεί να σκουπίσει το πρόσωπό μου, με σάλιο, νωρίς το πρωί, μόλις βγήκε από την πόρτα, στο δρόμο για το σχολείο. «Αλοιφή της μητέρας», το έλεγε! Δεν με νοιάζει τι φυσικές μαγικές δυνάμεις μπορεί να έχει το σάλιο της μητέρας μου, δεν μου άρεσε. Όσο κι αν γύριζα το κεφάλι μου, ο βρεγμένος από το σάλιο αντίχειρας κατάφερνε πάντα να αγγίζει την άκρη του ματιού μου.

PAMI

Συναντήσαμε τον Rami το 2016 στο Eeklo, μια μικρή πόλη κοντά στη Γάνδη. Βρίσκεται στη Συρία και 7 χρόνια νωρίτερα έφτασε στο Βέλγιο. Το πάθος του; Κολύμπι. Ήταν ένα

ηλιόλουστο απόγευμα Τρίτης. Το μότο του: Έχω χάσει τη χώρα μου, αλλά όχι το όνειρό μου. Δεν θα το χάσω ποτέ.

Η ιστορία του:

Όταν ήμουν 6 χρονών, είχα ήδη το κολύμπι. Η ζωή μου στη Συρία ήταν υπέροχη. Μπορούσα να κάνω αυτό που ήθελα και αυτό στο οποίο ήμουν καλός και αυτό ήταν το κολύμπι. Δεν πέρασε πολύς χρόνος για να μπω στην ομάδα κολύμβησης της Συρίας. Γρήγορα κέρδισα πολλά πρωταθλήματα. Όταν ξέσπασε ο πόλεμος ταξίδεψα στην Τουρκία για να μείνω με τον αδελφό μου. Είχα μόνο ένα μικρό σακίδιο μαζί μου γιατί υπέθεσα ότι ο πόλεμος θα τελείωνε μετά από ένα ή δύο μήνες. Κατέληξα να μένω εκεί για 4 χρόνια. Ήθελα πολύ να συνεχίσω να κολυμπάω, αλλά δεν ήταν προφανές. Έκανα προπόνηση με τη Γαλατασαράι, αλλά επειδή δεν είχα την τουρκική υπηκοότητα, δεν μου επέτρεψαν να συμμετάσχω σε αγώνες. Υπήρχε πολύ λίγη υποστήριξη και έτσι προσπάθησα να εκπαιδεύσω τον εαυτό μου όσο καλύτερα μπορούσα. Αλλά με συμβούλεψαν να σταματήσω το κολύμπι και να ψάξω για δουλειά. Αυτό σήμαινε «Παρατάω το όνειρό μου»; Δεν πίστευα ποτέ ότι θα μπορούσα να το κάνω! Η κολύμβηση είναι το πάθος και η ζωή μου. Θυμήθηκα το 80% των Σύριων αθλητών που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν το όνειρό τους... Με συμβούλεψαν να πάω στην Ευρώπη. Εκεί, η πιθανότητα να επιτραπεί η συμμετοχή σε διαγωνισμούς θα αυξανόταν σημαντικά. Μετά από 10 μέρες έφτασα στο Βέλγιο μέσω Ελλάδας όπου ήθελα να χτίσω τη νέα μου ζωή. Πολύ σύντομα συνδέθηκα με την κολυμβητική ομάδα του Mega στη Γάνδη. Δεδομένου του υψηλού επιπέδου μου, είχα την ευκαιρία να συμμετάσχω σε αγώνες με την ομάδα.

Πότε ξεκίνησε η Ολυμπιακή ιστορία σας;

Η ευκαιρία της ζωής μου ήρθε όταν η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή Προσφύγων άρχισε να αναζητά αθλητές για να σχηματίσει μια Ολυμπιακή ομάδα προσφύγων. Επικοινωνήσα αμέσως μαζί τους και τους είπα τι είχα ήδη καταφέρει. Δεν χρειάστηκε να περιμένω πολύ για την απάντησή τους και μου επέτρεψαν να συμμετάσχω στους Αγώνες με την Ολυμπιακή Ομάδα Προσφύγων. Ήταν ένα όνειρο που έγινε πραγματικότητα. Μετά από όλα όσα είχα περάσει, επιτέλους βρήκα αυτή τη φανταστική ευκαιρία. Ήμασταν 10 αθλητές συνολικά. Ανάμεσά τους και μια Σύρια

κολυμβήτρια από τη γενέτειρά μου. Είναι η καλύτερή μου φίλη, μένει στο Βερολίνο. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν η πιο υπέροχη εμπειρία που είχα ποτέ. Το να είσαι ανάμεσα στους καλύτερους αθλητές στον κόσμο ήταν συγκλονιστικό. Τρώγοντας, πίνοντας, κολυμπώντας,... απλά κάθονταν δίπλα μου! Μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες πήρα υποτροφία για τους επόμενους Ολυμπιακούς Αγώνες. Έχω ακόμα 3 χρόνια να προετοιμαστώ. Χάρη στην υποστήριξη μπορώ τώρα να συνεχίσω να εξελίσσομαι σε αυτό που πραγματικά θέλω. Είμαι εκεί που ήθελα να είμαι. Πλέον υπάρχουν πολλά camps κολύμβησης όπου μπορώ να συμμετέχω. Για ποιο κλάδο κολύμβησης μιλάμε; Στόχος μου είναι να πάρω μετάλλιο στα 100 μέτρα πεταλούδα. Η εστίαση είναι πλέον, φυσικά, αποκλειστικά στους Αγώνες του Τόκιο το 2020. Συμμετέχω σε όσο το δυνατόν περισσότερους διαγωνισμούς. Τον περασμένο μήνα κέρδισα το χάλκινο μετάλλιο στο Βελγικό Πρωτάθλημα. Προερχόμουν από το τίποτα, συνέχισα να κάνω αυτό που αγαπώ και αυτό στο οποίο είμαι καλός και τώρα είμαι καλεσμένος από όλους να μοιραστώ την ιστορία μου. Ακόμη και στη βασίλισσα Φελίπ και τη βασίλισσα Μαθίλδη.

Πώς ήταν ο δρόμος σας προς το Βέλγιο; Το να φτάσετε στην Τουρκία ήταν εύκολο, αλλά το να φτάσετε από την Τουρκία στο Βέλγιο ήταν διαφορετικό θέμα. Πήρα ένα καράβι για την Ελλάδα με τον μικρότερο αδερφό μου και συνεχίσαμε το ταξίδι μετά με λεωφορείο ή απλά περπατώντας. Δεν είχαμε φαγητό, έπρεπε να περιμένουμε μέχρι το βράδυ για να περάσουμε τα σύνορα,... Έχω διασχίσει πολλές χώρες: Μακεδονία, Σερβία, Ουγγαρία, Γερμανία,... Ένας μακρύς, μακρύς δρόμος. Ο πατέρας μου έφτασε στο Βέλγιο 2 μήνες νωρίτερα. Ο μεγαλύτερος αδερφός μου είχε τη ζωή του στην Τουρκία και η μητέρα μου μπόρεσε να πάρει βίζα επειδή ο πατέρας μου ήταν ήδη στο Βέλγιο. Και τέλος Rami: «Ποια χώρα θα εκπροσωπήσετε στους Αγώνες του 2020; Δεν ξέρω. Ούτε με ενδιαφέρει πολύ. Δεν έχω βελγικό διαβατήριο ακόμα, οπότε είναι αρκετά δύσκολο να μπω στη βελγική ομάδα. Αλλά τελικά δεν πρόκειται για τη χώρα. Αθλητώ στο όνομά μου, όχι στο όνομα μιας χώρας. Στο τέλος του παιχνιδιού το όνομά μου είναι στο ταμπλό. Όταν κοιτάζω τον εαυτό μου τώρα και βλέπω πού βρίσκομαι, είμαι περήφανος. Έχω χάσει τη χώρα μου, αλλά όχι το όνειρό μου. Δεν θα το χάσω ποτέ.